

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Félsz évre	-----	100 L.
Fél évre	-----	50 L.
Negyed évre	-----	30 L.
Egyes szám ára	-----	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Nagyjaink.

— Csiktoplócai Xántus János. —

A székely nemzet nagy fia között a történelmi akaratú egyik legszebb példája Xántus János, akit a sors mosolygása arra kényszerített, hogy munkás életének kincseit a nagy óccánon elosztogassa szét, de magyar hazájához hűséghez nem lett hűtellen mégse soha. Családja görög eredetű, de már a XV. sz. ban Mátyás király századában találjuk a székely nemesség sorában. Atyja még ott született a Csiki hegyek tövében, de elszármazott Somogyba, ahol a Széchenyi grófok jószágkormányzója lett. Fia Xántus János, a nagy utazó 1825-ben született Csokonyán, Somogy megyében, s a régi tanulmányainak befejezése után a megyének aljegyzője lett. A szabadságharcot követően honvédtiszt küzdött a szabadságért, utána a königraizi börtön lakója lett. Családja nagy károkat szenvedett a szabadságharcok árán kiszabadította ugyan, de mert nem volt hajlandó megbecsmérlőleg együttműködni a bécsi kormánnyal, ismét a börtönbe került. A szabadságharc után, ha meg nem szökte volna, a Hosszas kóborlás után került Londonba, majd az Amerikai partjaira.

Amikor New-Yorkban szállott, 7 dollár volt a keresete, vagyona, mégsem

félt szembeszállani az étellel. Szüleinek gondosságából 7 nyelvet beszélt, jól zongorázott, de ami a legfőbb, nem szégyelte a munkát. Nem válogatott a megélhetési lehetőségeiben, volt újságkihordó, kereskedősegéd, gyógyszerész, matróz, zongoratanító, hordár, vasúti munkás és volt napszámos is. Büszkén írja naplójában, hogy térdig iszapban napokig ásta a csatornát — de soha

egy pillanatig sem henyélt és nem szorult a mások kegyére.

Éppen ez a munkás élet szerzett neki kiváló barátokat. 1853-ban Pál württembergi herceg vette maga mellé, mint útmarsalt, azután egy vasutépítő társaság térképrajzolója lett. Pályája most gyors lendülettel emelkedett. Értékes felvételeivel egyidőben nemcsak becsülettel megkereste mindennap a két dollárját, hanem mindenre kiterjedt a figyelme, ami körülötte volt. Érdekes megfigyeléseket tett az indiánok életére vonatkozólag, gyűjtötte a különös növényeket, állatokat és gyűjtésének eredményeit szorgalmasan beküldte a washingtoni, philadelphiai tudományos intézeteknek. Jellemző gyakorlatias gondolkodására, hogy az Arkanzas folyó vidékén járva egy fűféle növényt fedezett fel, amelyet kitűnő takarmánynak talált.

Ebből az u. n. gramafüzből magot gyűjtött és beküldte a „washingtoni” nemzeti gazdasági társulat szabadalmazó hivatalának. Köszönő levélben tudatják vele, hogy az Unió déli államainak tekintélyes és elismert mezőgazdái között

Csiktoplócai Xántus János.

szét fogják osztani a magvakat kísérletezés céljából.

Ezen sokoldalú tevékenység közepette sohasem feledkezett meg elárult hazájáról, érte aggódó édesanyjáról. Gyűjtéselt mindig megosztotta az amerikai és pesti múzeumok közötti és nem indult posta, amellyel ne küldött volna gyöngéd szeretettel írt kimerítő levelet anyjának, testvéreinek. Ezek a levelek meg is jelentek kivonatossan a magyar napilapokban, később, 1858-ban, külön kötetben is.

Amikor a vasúttársaság megbízását elvégezte, Kroger grófnak, a kijöbenveni múzeum igazgatójának kíséretében járta be Mexikó partvidékét. A tudományos társaságok valósággal versengtek, hogy munkásságát a maguk számára lekössék. 1857-ben az Unió kormánya egy nagyszabású tudományos kutatás vezetésével bízta meg, amelynek célja volt Amerika nyugati részének a Sierra Nevada és Kalifornia első térképezése. Erről a nevezetes utazásról jelent meg első magyar nyelvű könyve: Utazás Kalifornia déli részeiben.

Már-már úgy látszott, gyökeret ver élete az új világban, ahol szolgálatait megbecsülték és illően meg is jutalmazták. Megkapta az unió polgárjogát, felvették a katonai mérnöki karba, s angol nyelven megjelent művei széles körben ismerlé tették a nevét. De dícsősége tetőpontján odahagyja Amerikát, anyja sürgető könyörgésére hazajön, 1861-ben. Nem kevesebb mint 20 ezer értékes múzeumi tárgyat hoz haza, köztük 5000 darab kiödmött madarat, azonkívül 1000 kötet amerikai tudományos könyvet ajándékozott a Nemzeti Múzeumnak.

De az osztrák zsarnoki uralom nyomasztó levegőjét nem bírta ki sokáig. Két év múlva visszament Amerikába, ahonnan Mexikóba küldik, mint konzult. Átéltte a mexikói forradalmat, de amikor a franciák mexikói császárrá tették Miksa osztrák herceget, véglegesen hazatért Magyarországra.

Itthon meleg szeretettel fogadták. Hiába hivatkozott a mocsárláziól megrongált egészségére, át kellett vennie az általa alapított Állatkert igazgatását, s alig győzte kielégíteni a különböző lapokat, amelyek cikkeket kértek tőle.

1869-ben újabb utra indult. A kormány kinevezte a Novara — kutató

társaság tagjává és ezzel el is jutott Kínába, Hongkongba. Ott azonban összetűzött a konzullal, akitől azt követelte, hogy ne osztrák, hanem „osztrák-magyar fő konzul” címet használjon. Célját nem érte el, ezért otthagya az expedíciót és önálló tanulmányútra indult. Bejárta és tanulságosan leírta Ázsia nagy szigeteit. Budapesten őre lett az általa alapított Néprajzi Múzeumnak, alelnöke, majd 1889-től einöke a Földrajzi Társaságnak, tagja a Tudományos Akadémiának.

A 80-as években azonban testi egészsége rohamosan hanyatlott, mindamelllett folyton irogatott kisebb cikkeket és gyakran tartott érdekes, vonzó szabad előadásokat. 1894-ben halt meg, hátra

hagyva 200 frott kötetre menő amerikai naplóját, amelyben 1000 nél több van s számos kisebb értekezésen kívül 12 magyar, 15 angol, 9 spanyol, német és 2 latin munkát. Naplójának nagyrésze még ma is felhasználható anyag, pedig sok érdekes adatot tartalmazhat, mert szárazföldi kutatásai eredményein kívül 89 sziget és zátony felfedezésével gazdagította a földrajz ismereteket.

Munkás életének rövid leírását találja le saját szavaival, amellyel édes anyjához írt amerikai leveleinek egyikében fejezi be: „otthoni barátaink megelégedéssel tekinthetnek felénk, becsülni hozva a magyar névre, s az imádkozó egykori hazára.” X. P.

A telepesek ügye a Nemzetek Szövetsége előtt.

Még élénk emlékezetünkben áll az a hatás, melyet a brassói nagygyűlésen a telepesek érdekében felolvasott határozati javaslat, de még inkább Bakos János telepes gazda felszólalása gyakorolt. Ez a bodófalvai egyszerű gazdaember keresetlen szavakban állította a nagygyűlés elé, mi indította a telepeseket, hogy a Magyar Párttól kérjék, vigye ügyüket a Nemzetek Szövetsége elé. Megkísérlelték itthon mindent, ezek a véreink. Bukarestben küldöttségileg keresték fel a szenátus és kamara elnökeit, a földmivelésügyi minisztert, mindeniktől kedvező ígéretet nyertek és mégis most már szétosztják kicsi földjeiket. A végső kétségbeesés hajtja őket tehát a Nemzetek Szövetsége elé.

Most a Magyar Párt ez ügyben hivatalos nyilatkozatot tesz közzé, mely a következőképpen hangzik:

Az Orsz. Magyar Párt elnöksége a brassói nagygyűlés elé határozati javaslatot terjesztett, mely szerint a telepesek agrársérelmeit a Nemzetek Szövetségének bejelenti. Tette ezt a telepesek kifejezett kérelmére. Ezt a javaslatot a nagygyűlés elfogadta. A telepesek azonban tudatában voltak, hogy panaszuk hatásosabb lesz, ha azt egyenként is a Nemzetek Szövetsége elé terjesztik. Ezért eddig

652 telepes megbízta dr. Tornya Gyula csákovai ügyvédet, hogy

panaszukat Genfben a Nemzetek Szövetségénél adja be.

Dr. Tornya Gyula erről a megbízásról, mint az Orsz. Magyar Párt Temes-Torontál megyei tagozatának alelnöke, a központi elnökségnek jelentést tett, mely jóváhagyta megállapítását a telepesekkel, egyben megígérte, hogy a brassói nagygyűlés határozatát is terjessze a Nemzetek Szövetsége elé. Dr. Tornya Gyula február 25-én eleget tett megbízásának egy telepesek, valamint a Magyar Párt memorandumát Colbán Erik főtitkárnak átadta.

Mi csak örvendhetünk az ügynek, hogy amikor Erdélyből az agrársérelmés panasz ment a Nemzetek Szövetsége elé, ez éppen a telepesek ügyében történt. Bizonyítja ez, hogy akárhogy szapulják a Magyar Pártot, hogy nem viseli a magyar népet, az agrársérelmés panasz csak rosszindulatból ered, mert ime a Magyar Párt kötelességének tartotta, hogy amennyi 652 telepes a maga sérelmét orvosolni nem tudja, ezt a Nemzetek Szövetsége elé vigye. Ha a külföld közvéleményében mi a hatása volt a telepesek által adott panasziratnak, azt legjobb jellemzi a Journal de Genève 28-iki száma, amely részletesen foglalkozik a telepesek ügyével és figyelmezteti a külföldet, hogy össze ne tévessze ezt a panaszt a magyar nagybirtokosok panaszával, hanem vegye tudomásul.

hogyan itt ugyanolyan sérelemtől van szó, mint amilyen a lengyelországi német telepéseken esett. Ebben az ügyben szíves volt Jakabffy Elemér párt alelnök is nyilatkozni. Ő közvetítette ugyanis a párt-vezetőség és dr. Tornyai Gyula között a tárgyalásokat és Tornyai Gyula beszámolóját ő közölte a párt elnökségével. Jakabffy szerint Tornyai Gyula igen kedvező fogadtatásban részesült a Nemzetek Szövetségének előkelő ténylezői részéről, úgy Askerate főigazgató, valamint Kolbán Erik, a kisebbségi szakosztály főtisztviselője nagy érdeklődést mutatott az ügy iránt és különböző kérdéseket is tettek az előtük megjelent Tornyai Gyulához. Ezek az előkelő ténylezők azonnal észrevették a nagy hasonlatosságot ezen panasz és a lengyelországi némettelepések panasz között, amely tudvalevőleg szintén a Nemzetek Szövetsége elé került és amelynek eredménye lett, hogy a Lengyel államot kötelezték teljes kártalanításra azokkal szemben, akiket a némettelepésektől megfosztott. A mi pénzünk szerint 220.000 Leit kapott egy ilyen telepés.

Arra a kérdésünkre, hogy vajjon a 652 telepés az összes telepés községekből való-e, Jakabffy alelnök kijelentette, hogy néhány község meghatalmazását Tornyai Gyulának még nem küldötte be, ez amit azonban pótlólag is megtehető, mert nincsen akadálya annak, hogy a beadott panasz pótkérről a pénnyel kiegészíttessék.

Szemlélő.

Dr. Balogh Endre

Folyó év március 10-én temettük el Kolozsváron dr. Balogh Endre marosvásárhelyi ügyvédet és magyar író. Mindössze 44 évet élt, de akik ismerték, tudják, hogy ez aránylag rövid élet alatt is mennyi értékes és szép dolgot művelt. Ifjabb éveiben részt vett a maros-tordamegyei közéletben s Dézsy Zoltán pártbívei között küzdött a székely érdekekért. E közéleti munkásságát a nagy háború alatt abban kellett hagynia, mert 1916-ban súlyos beteg lett. Három évig tartott betegsége. Csak a teste volt beteg, lelke ekkor nőit meg igazán: ekkor lett belőle magyar író. Felgyógyulván, gyönyörű és mély tartalmu ebeszélésekben írta le az erdélyi magyar közép- osztály sorsát a világháború után. Ez elbeszélésekből 1922-ben egy kötetre valót *Hajótöröttek* címen Kolozsváron könyvalakban is kiadott. E kötet hatása renkívül nagy volt. Az Erdélyi Irodalmi Társaság tagjai közé választotta, a bírálók itt is, Magyarországon is a legnagyobb dicsérettel említették. Ez idő óta Balogh Endréről úgy beszélünk, mint egyik legjobb erdélyi magyar szépirodánkról, kitől még nagyon sok szép alkotást várunk.

Sajnos, régi betegsége, a vesebaj klujult. Hlába volt a leggondosabb ápolás, a halál elragadta sorainkból.

Pihenése legyen csöndes!

BELPOLITIKA

A belpolitikai helyzet. Az országgyűlés most kezdte el a közigazgatási reform tárgyalását. Amint már több alkalommal jeleztük, ez a törvény tulajdonképpen a kormány önkényének lesz a szentesítője. Ad ugyan látszat szerint intézkedési jogot a községi és városi lakosoknak az őket érdeklő ügyekben. Ez a jog azonban a gyakorlatban nem sokat ér. Sőt nyugodtan lehet mondani, hogy semmit sem ér. A prefektusoknak ugyanis joguk van a nekik nem tetsző határozatokat másokkal kicserélni. Természetes, hogy ez a jog a belügyminisztert is megilleti. Ezenfelül arra is joguk van, hogy a községi képviselők által nem is tárgyalt új intézkedések végrehajtását kívánják a községektől saját ügyekben. Egyszóval, a törvény egészen orosz mintára rendezi be a közigazgatást.

Ezt nem mi állapítjuk meg, hanem kiváló román politikusok. Első sorban természetesen az ellenzékhez tartozók, de olyanok is, akik előbb a kormány táborához tartoztak.

A törvényjavaslat tárgyalását a szenátusban kezdték meg. Polony szász szenátor élesen támadta azt és többek közt arra is hivatkozott, hogy az ellenében áll a gyulafehérvári határozatokkal. A beszédre azonnal felelt Bratianu Jónel miniszterelnök. Erősen védte a javaslatot, ami érthető is az ő szempontjából. Azt azonban már nehéz megérteni, amit a gyulafehérvári határozatokról mondott. Mi ezeket mindig érvényes törvényül tekintettük, hiszen Erdélynek Romániához csatolása azok alapján történt. De a király is szentesítette őket. Bratianu miniszterelnök szerint azonban a gyulafehérvári határozat csak kijelentés volt, aminek kötelező ereje nincs. Ez olyan felfogás törvényerejű határozatokról, amilyent felelős államférfi soha még ki nem nyilvánított.

Nyilatkozott a miniszterelnök ez alkalommal a kisebbségekről is. Azt mondta, hogy a kisebbségeknek ko-

Ha finom cukorkát akar,
kérjen
MELISSÁT!
Célj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

Megvakat, gyilmölcsfacsemeté-
és szőlőoltványokat csak a

„VICTORIA“

Nagyváradon (Görliczy-palota) vásároljunk.

Kertgazdasági és Mag-
termelő Részvénytársaságnál

molyan kell akarniok az együttműködést az állammal, mert kapcsolatot velük addig nem lehet teremteni. Ez az állítás egyedül elég annak bizonyítására, hogy milyen kevéssé gondol a miniszterelnök a kisebbségi kérdéssel. Nyilván bizonyos mindenki előtt, aki az erdélyi helyzetet ismeri, hogy a kisebbségek és a magyarság is, becsületesen elfogadta új helyzetét és igyekszik a viszonyokhoz alkalmazkodni. De ezenfelül igyekezett minden alkalmat felhasználni arra, hogy a *kormánytal kapcsolatot találjon*. Tehát komoly bizonyítékát adta erre irányzott szándékának. Így, ha ebben a tekintetben eredmény nincs, az mindenkinek lehet hibája, csak éppen a magyarságnak nem.

Érdekes azonban, hogy a miniszterelnök ilyen erős nyilatkozatai mellett is állandóan tartja magát a kormány bukásának híre. Most a „Dimineața” című újság hozott ilyen hírt. A bukás okául azt hozta fel, hogy Brătianu Vintila pénzügyminiszternek pénzszerző külföldi útja nem sikerült. Nem sikerült azért, mert a külföldi pénzügyi körök határozottan kijelentették, hogy nem adnak kölcsönt, amíg a mai kormány vezeti az ország ügyeit. Ezért a király elhatározta, hogy a kormányt a még letárgyalásra váró törvényjavaslatok letárgyalása után állásától felmenti. E szerint tehát a kormány felmentése a közigazgatási és a választójogi törvény megszavazása után történék. Tehát reánk nézve későn. Mert nem igen lehet hinni, hogy a meghozott törvényeknek a mi érdekeinket sértő rendelkezéseit utóbb megváltoztassák.

A szászrégeni választás. A régeni választókerületben erősen folynak a választás előkészületei. Goga jelölt *Averescu* tábornok kíséretében bejárta a kerületet. Szászrégenben vacsora volt a tiszteletére, melyen a magyar vezetők is megjelentek. A kerület 2000 magyar választója *Goga*-ra fog szavazni.

A csikmegyei választás. A Magyar Párt elnöksége a kerület vezetőségével egyetértve dr. *Gyárfás Elemér*t léptette fel hivatalos jelöltül a csikmegyei szenátor mandátumra. Ellenfele, *Flo-*

rea csikmegyei prefektus, aki máris bejárja a kerületet faluról-falura, mindent ígérve és írásos lekötöztetést kérve a maga részére a választóktól. Ennek ellenére is bizonyos a *Gyárfás Elemér* megválasztása, ha igazságos lesz a választás, mert minden igaz magyar reá fog szavazni.

KÜLFÖLD

A német helyzet. Ebert elnök temetése után sem tisztul még a helyzet annyira, hogy utóda személyéről bizonyosat lehetne mondani. A legképtelenebb hírek indultak el ebben a tekintetben. Ezek között például az is, hogy a német trónörökösöt fogják jelöltül felléptetni. Ez a hír aztán érthető izgatottságot keltett a nagyantant államaiban, azonban, — amint természetesen is — nem volt igaz. A legkomolyabb jelöltek: *Marx* volt kancellár, *Luther* mostani kancellár és *Von Seckt* tábornok, a jobboldali német pártok jelöltje.

Különben semmi sem jellemzi jobban a Németországgal szemben még mindig fennálló bizalmatlanságot, mint az, hogy milyen könnyen elhisznek róla minden olyan hírt, amely rossz szándékait igazolná. Mi is közöltük, igaz, kételkedve azt a hírt, hogy Németországot a katonai ellenőrző bizottság fegyverkezésen, tehát háboru előkészítésén fogta rajta s ezt be is jelentette a Népszövetségnek. Most kitént, hogy e hírből egy szó sem igaz. A beérjesztett hivatalos jelentés ennek éppen ellenkezőjét állapította meg, vagyis azt, hogy Németország lefegyverzési köteletségének becsületesen eleget tesz.

Hogy mennyivel másképen fogják fel a nagyantant hivatalos körei a helyzetet, azt az bizonyítja, hogy minél közelebbi kapcsolatot óhajtanak létesíteni Németországgal. Fel akarják venni a Népszövetségbe s szövetségre is lépnek vele, ha az európai béke biztosítására garanciákat ad. Ez nagyon is érthető, mert, ha Németország az orosz szovjettel keres összeköttetést, újra felboríthatja a békét, míg más-kép biztos óra lesz annak.

Meglepetés Amerikában. Coolidge elnöknek egy javaslatát a szenátus szavazta. Vagyis magyarul az elnök leszávazta. Maga a kérdés — egy ügyészi kinevezés — nem nagy jelentőségű. De következményei nagy lehetnek. A leszávazást ugyanis fogják fel, hogy a szenátus nem a Európa gazdasági ujjáépítésében venni s ezt ily módon adta tudatára elnöknek.

Magyarország költségvetése. kisanant államai együttes előterjesztetek Magyarország költségvetése ellen. Sokallották annak nagyságát s az gyanujokat fejezték ki, hogy a költségvetés tételei tulajdonképpen fegyverkezést takarnak. A jóvátételi bizottság előterjesztéséről úgy határozott, hogy Smith pénzügyi főbiztost fogja a kérdésben meghallgatni. Ez a határozat valójában a panasz elutasítását jelenti, hiszen a költségvetés éppen a Smith felügyelete alatt állítottatott össze s ő közvetlenül tudja bizonyítani, hogy a költségvetésben semmi rejtett dolga nincs.

Panasz a Népszövetségnél. csehországi kisebbségi képviselők panaszt adtak be a Népszövetséghez cseh kormány ellen a cseh agrárreform ügyében, mely tönkre teszi a kisebbségek gazdasági életét.

A genfi jegyzőkönyv dolga. Népszövetség tavaly Genfben elhatározta, hogy a világbéke biztosításáért valamennyi tagállamnak egy közösen kötött garancia szerződés megkötését ajánlani. A gondolat nem nyert általános tetszést akkor sem. Ma pedig megpecsételtnek lehet tekinteni a szerződésnek. Az angol külügyminiszter ugyanis jelentette az angol képviselőháznak, hogy nem javasolja egy ilyen általános szerződésnek aláírását az országoknak. Elég lesz, ha a közvetlenül érintett országok maguk között szerződnek ily irányban. Ez azt jelenti, hogy Anglia még nem látja a világ helyzetét annyira tisztázottnak, hogy ily szerződés kötése szóba kerülhetne.

A német-román gazdasági kapcsolatok. Németországgal való gazdasági összeköttetésünket Németország kérésére a Népszövetség jóvátételi bizottsága vizsgálja. Éppen ezért a román kormány semmi megtorló intézkedést nem tett, mert bizik abban, hogy a bizottság bizonyítékai alapján a kérdés az ő javára fog oldódni.

HIREK

Két magyar tudós jubileuma. Megemlékezés a két nagy tudós születésnapján. Két nagy tudós: *Dr. Péter Béla* és *Dr. Szádeczky Gyula* születésnapjának és *Dr. Szádeczky Gyula* 40 éves áldásos működését ünnepelték. *Dr. Szádeczky Gyula* a Kolozsvári egyetemen a földtan tanára az Erdélyi Múzeum-Egylet ásványtan igazgatója volt, ma állami geológus. Hosszu pályáján nemcsak ren-

A Kassai Gazdasági Akadémián töltött 9 évi tanárság után 1893-ban a Kolozsmonostori Gazdasági Akadémián rendes tanár és a Vetőmagvizsgáló Állomás vezetője, majd gazdasági akadémiai igazgató lett.

Mint a Kolozsvári Egyetem magántanára, a növénymeghatározás nehéz tudományába ő vezette be a tanárjelölteket, majd az egyetemi növénytan tanszékét is betöltötte rövid ideig. Jelenleg, mint a gazdasági akadémia nyugalmazott igazgatója, a *Vetőmagvizsgáló Állomás* és a *Gyógynövénytelep* vezetője.

Dr. Szádeczky Gyula

Dr. Péter Béla

Írt több gazdasági akadémiái tanulmányt, melyek között pályadíj-nyertesek is vannak. Ezekből s az ő páratlan szeretettel hangzó szavaiból sok ezer gazdász vetette meg boldogulásának alapját.

Megszámlálhatatlan annak a sok kisebb-nagyobb rajongó tárgy szeretettel megírott cikknek a sora, melyeket különösen a gyógynövények gyűjtéséről, természetéről, felhasználásáról írt, kötetekben, a Természettudományi Közlönyben, gazdasági lapokban és a napilapokban is, hogy azok mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

Az ő tanácsai alapján folytatott gyógynövénygyűjtés sok szegény embernek az asztalára adott mindennapi kenyeret és sok betegnek adta vissza elvesztett hirt egészségét. Áldja is érette valamennyi! Neve egyformán ismert a leg-

egyszerűbb földművestől fel az egyetemi orvosprofesszorig.

A gyermekek jövőjéért. A katolikus Státus igazgatótanácsa f. hó 12-én gyűlést tartott, amelynek fő tárgya a hitvallásos iskolák helyzetének megbeszélése volt. Az egyház vezetői általános tájékozódást szereztek a katolikus iskolák küzdelmeiről és elhatározták, hogy bizottságokat küldenek ki, amelyek minden vidéken tanulmányozni fogják a kérdést és közvetlenül a néppel igyekeznek a bajok orvoslásáról tanácskozni. A Státus egyik vezető embere így jellemezte a helyzetet:

— Sajnos, meg kell állapítanunk, hogy a megértés népünk igen nagy részénél hiányzik. Egyrészt meg van félemlítve, másrészt túl van terhelve. Nemcsak a községi terheket kell hordoznia, hanem Anghelescu miniszter az állami iskolákat is velük állítja fel. Habár ezt a túlterhelést el kell ismernünk, még sem hunyhatunk szemet az előtt, hogy míg népünk egy része meghozza áldozatát saját iskoláért, amelyekben mégis inkább biztosítva van a magyar nyelvű oktatás; a nép másik része közönbős marad.

— Nehéz időköt élünk, de éppen a nehéz idők mutatják meg egy népnek hivatottságát. Minél nagyobb a megpróbáltatás, annál nagyobb kitartásra és hősiességre van szükség. E nélkül elpusztulunk. Román testvéreink a magyar impérium alatt csodálatos kitartással őrizték, védtek iskoláikat és létesítettek felekezeti iskolákat. Igaz, hogy a magyar állam ebben, a háboru utolsó esztendőinek kivételével, támogatta őket.

Viszont bizonyos, hogy nagy adókat hoztak kulturális intézményeik fentartására. És ez a nép zugolódás nélkül tette ezt. És a szászok? Szinte nem is merünk erről beszélni, érezve roppant fölényüket, öntudatos áldozatkészségüket nemzeti kulturájuk, iskoláik megvédése és fentartása körül. Meg vagyunk azonban győződve, hogy népünk szintén öntudatra ébred és legalább az utolsó pillanatban megteszi kötelességét.

Magunk is, mint magyar népünk lelkiületének ismerői, bizonyosan állítjuk, hogy a jó szó és a szeretetteljes közeledés megnyitja a nép szívét és fölkelte áldozatkészségét. A forrás vize hosszú uton elszárad: menjünk tehát közvetlenül a forráshoz s akkor nem fogunk csalatkozni.

Románia tartozása Angliának. Az angol pénzügyminiszterhez kérdést in-

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhethet be.

téztek, mennyivel tartozik Románia Angliának. A pénzügyminiszter megállapította, hogy Románia adóssága jelenleg 25 millió font sterlingre rug. A mi pénzünk szerint ez körülbelül 20 ezer millió leit jelent, ami bizony szédülétesen nagy összeg.

A tisztviselők nyugdíjáért. A román kormány egyik legridegebb intézkedése, hogy a magyar tisztviselőket minden nyugdíj nélkül elbocsátotta állásukból. Ebben a tekintetben alig tett különbséget azok közt, akik letették vagy megtagadták az esküt. A Magyar Párt fölhívta a parlament magyar képviselőit, hogy terjesszenek indítványt a parlament elé a volt magyar közalkalmazottak nyugdíjának biztosítása végett. A Magyar Párt kimutatást állít egybe a nyugdíjjogosultakról. A határidő még nem jár le s máris 213 igénybejelentés történt. A nyugdíjat roppant kis összegekben állapította meg a kormány, méltán kelt hát nagy elkeseredést, hogy még azt sem akarja kiutalni az érdekelteknek.

Meggátolják a gonosztevők szaporodását. Az amerikai Egyesült Államok parlamentje gyökeres védekezést vezet be a gonosztevők szaporodása ellen. Közlebről törvényjavaslatot fogadtak el, amely kimondja, hogy az elme-beteg és a gonosztevő férfiakon orvosi műtétet kell végrehajtani, amely megfosztja őket nemzőképességüktől. Valószínű, hogy ezt a példát az európai államok is utánozni fogják.

Folyóba zuhant bizottság. A szovjetországi Noszrov városban a folyó fölött hidat építettek. Mikor a hid elkészült, teherpróbát tartottak. A próba alkalmával a hid összeomlott és az egész vizsgálóbizottság belezuhant a folyóba.

Németek tüntetése a csehek ellen. Ezelőtt öt esztendővel történt, hogy Csehországban nagy tüntetéseket rendeztek a németek ellen, amely alkalommal övenhat német embert megöltek. Ezen az emléknapon Bécsben tízezer ember gyűlt egybe, akik tüzes beszédekben tiltakoztak az ellen, hogy a csehek három és félmillió németet szolgátságban tartanak. Hasonló gyűlések zajlottak le a csehek ellen más német városokban is.

A világ vége. Harminchat adventista család, akik New-York közelében, egy kis városban éltek, pénzzé tették minden vagyonukat — közel hétmillió dollárt — és az egész összeget átadták New-York város polgármesterének azzal

a rendeltetéssel, hogy ossza ki a város szegényei között. Az adventista hitközség ezután egy szigetre költözött, hogy nyugalommal várja be a világ végét. Meg voltak ugyanis győződve arról, hogy a prédikátoruk által előre meghatározott napon újra bekövetkezik az özönvíz, amelyben az egész világ elpusztul. A derék adventisták hűségesen várták a világ végét, mikor azonban néhány nap is elmúlt anélkül, hogy az ég csatornái megredtek volna, visszatértek otthonukba. Előbb azonban fölkeresték a new-yorki polgármestert és megkérték, hogy amennyiben még maradt valami a hétmillió dollárból, adjon nekik egy kis segítséget, mert alig tudnak hazavergődni.

A borju, mely a szívét a nyakában hordja. A budapesti Állatorvosi Főiskolának rendkívül érdekes „lakója” van néhány nap óta. Ez az érdekes lakó egy kis borju, amelyik egyébként jónövésű, izmos, erős, fejlett állatka, csak a nyakában hordja — szívét. Nyolc héttel ezelőtt született egy szegedi tanyásgazda portáján s gazdája bizonyára nagyon meg volt lepődve, amikor a várva várt ujszülöttet meglátta. Mert a borjunak a nyaka, alul, ahol a melisó lábai kiszökkennek, bő zacskóvá szélesedik s ebben a zacskóban egy tulajdonoson fejlett, hatalmas szív dobog. A gazda az állatot felrakta szekérré és bevitte a szegedi vágóhidra, hogy leöltesse. Itt azonban az állategészségügyi főfelügyelő — miután megvizsgálta a csodaállatot —, megmagyarázta neki, hogy milyen tudományos jelentősége van a kis borjunak, amelyik így aztán megmenekült a taglótól. Először a szegedi főiskolán mutatták be, végül Budapestre vitték, ahol most egyik fő büszkesége az Állatorvosi főiskolának. A csodálatos borjura nagyon vigyáznak. A lehető legjobb elbánásban részesül, mert az ilyen rendkívüli állat a tudomány szempontjából annál jelentősebb, mennél tovább él.

Az állatok viselkedése eső közeledtekor. A falusi emberek régi tapasztalata az, hogy a kutya füvet eszik és fecskék is alacsonyan repülnek, ha az idő esőre fordul. Ebből a jelekből egyesek arra következtetnek, hogy az állatok időjósági tehetsége van és azért viselkedik így. Pedig a dolog nem így áll. A fecskék azért repülnek alacsonyan eső közeledtekor, mert a bogarak repülnek ilyenkor közel a föld színéhez, tehát nekük is abban a levegőrétegben kell repülni, ahol az ő táp-

lálékuk, a bogarak repülnek. A látszólagos időjósági tehetségének egészen más oka van. A beleiből bélférgek ugyanis időváltozás nyugtalankodnak és ez által az állat kellemetlen gyomor- és bél-érzéseknek, melyektől a kutya füvet, igyekszik menekülni, mert a földön hasmenést kap, vagy pedig hány ujjabbkori természettudományi kísérletek megállapították ugyanis azt, a vihar vagy eső közeledtére a villamosági feszültségben is változik be és ezt érzik az alsóbbrendű állatok meg.

Finnország köztársasági elnöke nem iszik szeszes italt. Finnország reink nemrégiben köztársasági elnöké választottak. Dr. *Relander*, az új elnök egyáltalán nem iszik szeszes italt, azon van, hogy a népet is leszoktassa az ivásról. Erre meg is van a lehetősége, mert a földműves osztály, az elnökválasztáson a többséget képviselte, kész a teljes szesztilalom hozatalát megszavazni.

Mi fáj jobban? Az arany nagy buzgalommal kalapálta az aranylapáccsával az aranyat, mely meg kalapácsütésre hangosan, élesen dült meg.

— Ugyan, nem szégyelled — pirongatja az aranyat az olyan keservesen sikoltozni egy kalapácsolásra! Rajtam annyi másfélét kalapáltak már, de egyik sem olyan keservesen, mint te.

— Ha engem is acéllal kalapálnak, — felelte az arany, — nem úgy. Éppen az fáj nekem, hogy kalapács, mellyel vernek, aranyból mint magam. Az ilyen ütések fájnak.

(Akinnek van füle a hallásra, ha csöpp valódi „DIANA” Sösbors cukorra csepegtetve csodásan hat.)

Erdélyi Bank
Takarékpénztár
Cluj—Kolozsvár.

Fióktintézetek: Murosvásárhelyen, Tordán, Szászrégenben, Marosújváron és Csíkszeredában.

A legelőnyösebben gyűjtésű szövetet takarékbetétet.

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyár, vas- és rézöntőde
Cluj—Kolozsvár, Str. Avram Iancu (volt Petőfi-utca) 60. szám. — Telefon: 85.

Több mint 50 éve fennáll; készíti és raktáron tart földművelési eszközöket: kétfajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és kavagó gépeket, teljes malom és olajgyártó berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző tengelyeket, gyiliris kenésű csapágyakat, szíjkerékeket és 5 HP benzinnel jávít szakterületen garancia mellett gőz-, benzín-, szélvágó és nyersolajmotorokat. Öböl és rézből mindentféle géprezszeket és más öntvényeket öcska minta után vagy rajz alapján. Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Művelődési mozgalmak.

A besztérczei róm. kath. egyház estélye. Mint Besztérczéről jelentik, szépen sikerült műsoros táncestélyt rendezett a róm. kath. egyházközség február hó 14-én az orgona- és harangalap javára. A műsor egyes számai ki-elégítették teljes mértékben a nagyszámban megjelent műértő közönség igényelt, anyagi tekintetben is a mulatság egyike volt a legsikerültebb farsangi mulatságoknak. A Magyar Iparos Egylet helyisége teljesen megtelt s gazán boldog, jóleső érzéssel szemléltek a gazdag asztalokat, amelyeket a lelkes és nemes ügy iránt fogékony női szívek megnyilatkozása rakott meg ételekkel. Tésziák, hideg ételek, italok kerültek asztalra mint szeretetadományok, amit mind a róm. kath. nők hordtak egybe. Hála és köszönet ezeken is a nemesszívű adakozóknak!

A műsor igen szép összeállítása a rendezőség finom ízlésére vall. Igen élvezetes volt a két vígjáték Tömli János róm. kath. tanító rendezésében és szereplésével, melynek többi szereplői jobbra az iparos-osztály jól kipróbált műkedvelői voltak. Ugy összesen, valamint egyenként is sikeresen játszottak. Vegyes, nép- és műdalokat énekelte Ferezán Tódor ur. Kellemes bariton hangjával sok tapsot kapott. Igen szépen szavalt Borsi Károlyné urnő. Komoly és vígjárgyú németnyelvű költeményeivel derűltségben tartotta mind a közönséget. Igen bájos volt a tánc: „Magyar tánc”-a, amelyet öt lányka lejtett magyar viseletben. A táncot meg kellett ismételn. A tánc precíz betanítása Huss balletmester érdeme. Kiemelkedő pontja volt a programnak Sandner karmester urnak művészi hegedűjátéka, mely valósággal ragadta a közönséget. Jobbra magyar és népdalokat játszott, érzéssel és művészettel. A programszámot amerikai versenyárverés zárta be, mely után tánc következett.

Vajdaszentiványi ünnepei. Nem mindennapi eseményt ünnepelt mostanában a vajdaszentiványi református egyház. Az ünneplés központjában a nők állnak, kik árvaságuk teljes türelmével meghallották azt a kiáltó szót, mely figyelmeztet mindannyiunkat, hogy csak úgy tudjuk fenntartani farságunkat, ha megvan bennünk az összefogás és a szent célokért való áldozat. Ők meghallották az intó szót és megelégedtek is. Nem akarják, hogy a szemükre hányják később, hogy a drága örökséget, melyet az őseinktől kaptak, a templomot elhanyagolják, hanem meg akarják mutatni, hogy ezt a talentumot felhasználják és felelősséget vállalnak. És ezt már két alkalommal is bizonyították.

Vajdaszentiványi műkedvelők.

Templomunkat, melyen már kezdett látszani az idő jele, megjavították az ősz folyamán, melynek felszentelése november 16-án volt, megható istentisztelet keretében. Az istentisztelet a reit, iskola helyiségében presbiteri konferencia követte, hova a környékbeli falvakból a presbiterek szép számmal megjelentek és nagy érdeklődéssel hallgatták az előadásokat, melyekből új irányt merítettek az egyházuk további fölvirágoztatásához.

A templomszentelés öröme, amely magával ragadta a lelkeket, alig múlt el, ismét fölgyuladtak a lelkek egy szent eszme hatására, t. i. hogy egy új harangot hozassanak annak a helyére, melyet a haza oltárára áldoztak. A lelkek azonban nemcsak hogy fölgyuladtak, hanem óhajukat áldozattal be is bizonyították. Megrendelték új harangjukat, melyet január 25-én szenteltek föl a szemekben örömkönnyekelet fakasztó istentisztelet keretében.

A Kiss Lajos esperes felszentelő imája alatt szóló új harangnak a hangja mindannyiunknak könnyet csalt ki a szeméből, mert eszünkbe juttatta, hogy mi árvák vagyunk és csak egyedül ezeknek a hangja tart össze bennünket.

Szép, örökre felejthetetlen emlékeket hagy maga után mindannyiunk szívében. Oh, de bárcsak ezek az emlékek arra ösztönöznének, hogy továbbra is legyünk az anyaszentegyháznak buzgó, törekvő tagjai.

Dicséret illesse a törekvő presbitériumot, élükön Széll Jakab lekipásztórukkal. Elismerés illesse Molnár Mihály gondnokot, ki önfeláldozóan dolgozott az anyaszentegyház érdekében.

De ne feledkezzünk el a mi ifjainkról se, kik bizonyítékát adták buzgó törekvésüknek, midőn önfeláldozóan

és fáradságot nem ismerve tanulták meg Tóth Kálmán „Tolonc” című szindarabját. Az előadás kétszer volt megtartva, s mindig tele ház volt. Az előadás mindenkire nagyon kellemes hatással volt, mert a szereplők a legnagyobb tudással és ügyes mozdulatokkal mindenkit magukkal ragadtak. Az ifjúságnak ez uton is köszönetet mondok a fáradságáért és törekvéseért, melyet ez irányban tett.

A. D.

Műkedvelői előadás Czófalván. Örömmel vesszük hírt, hogy hosszú évtizedek téllensége után végre Czófalván is (Háromszékmegye) megmozdult, dolgozni kezdett a gyülekezet. Február 1-én volt a minden tekintetben jól sikerült ifjúsági előadás. Hála a hatóság szigorú rendeletének, épen szesztilalom volt; s a mulatság mégis jól sikerült (bebizonyosodott tehát, hogy szesz nélkül is lehet jól mulatni). Bár csak az esztendő minden napjára vonatkoznék a szesztilalom, hogy a község csendjét és békéjét ne zavarná meg sokszor 12—20 éves beszszelt suhancok garázdálkodása. Az estély műsorát egy rövid Prolog vezette be, melyet Deák György mondott el a közönség nagy derűltsége közben. A második pont a „Kacagós leányok” c. egyfelvonásos vígjáték volt. Szereplői mind ügyesen játszottak: s a közönség sűrű tapsal jutalmazta őket. Érdemes neveiket ide is feljegyezni: Csákány Matild, Benkő Irma, Gerendi Ida, Sántia Erzsébet, Katona Irén, Dálnoki Zsuzsa, Csia Albert, ifj. György Balázs, Zsidó János, Intze Kálmán. Harmadik pont Benedek Elek „Fiam lakodalma” c. kedves monologja volt, melyet Szakács Rózsika adott elő eredeti székely dialektussal, nagy sikerrel. Negyedik pont Gyallay Domokos: „Szerelmes levél”

egylelvonásos vigjátéka volt. Szereplői: Csila Irma, Intze Ilona és Csákány József a nagy melegben elbágyadt közönséget színes, eleven játékaikkal egészen felvidították, amiért ki is járt a taps. Közben a vegyeskar énekelt igen szépen. Az énekszámokat Bodali

Pál tanító, a szindarabokat Potsa János ref. lelkész tanította be. A vezetőknek igen sok akadállyal kellett megküzdeni, míg ezt az előadást tető alá juttatták, de annál értékesebb az eredmény. A szorgalmas, törekvő, tanulni vágyó ifjakat ezuttal is illesse dicséret és elismerés.

Elismert hatású a zsurlótea még vé hányás, vértolyás, orrvérzés és kórság esetében is, végül pedig különleg alkalmazták a zsurlóteát rosszheggedő sebek, rákszerű kelekések csontszű ellen.

Dr. Péter Béla

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A mezei zsurló gyógyító hatásáról.

Egyik előfizetőnk azzal a kéréssel fordult szerkesztőségünkhöz, hogy közöljük e lap hasábjain a zsurló gyógyító hatását, mert azt tudja az illető, hogy nagyon jó orvosság, de hogy mit gyógyítanak vele, azt már elfelejtette. Ezennel tehát eleget teszünk az ő kérésének.

A mezei zsurló, vagy amint nálunk mondják, a csikófarok, tényleg egyike azon vad burjánjainknak, amelyet az újabb időben felkarolnak gyógyító hatásánál fogva. A gazda szemében csak haszontalan burján a zsurló, amely a nedves réteket ellepi és rontja a szénát, mert sem juhoknak, sem szarvasmarhának nem adható a zsurlós széná, azt, mint csakis a lónak való szénát, külön kezelik. Sajátságos dolog, hogy a zsurló határozottan ártalmas ugy a szarvasmarhának, valamint a juhoknak, ellenben mint tea kitűnő gyógyhatású emberre nézve. A hivatalos orvosi tudomány ugyan nem alkalmazza még a zsurlót gyógyításra, a patikában hiába is keressük a zsurlót, mint teának való herbát, de azért mégis nagy a gyógyító értéke a zsurlónak és annak becse napról-napra terjed. Az utolsó esztendőben sokszor fordultak hozzám a zsurlóügyében, nem tudnék nekik zsurlóteát szerezni, mert szükségük van rá és a patikában nem lehet megkapni. Mikor pedig az egyik földbirtokos felkínálta zsurlóját a drogistának, hát kinevette.

A régi időben a zsurló hivatalos orvosi növény volt és *herba equiseti* néven árulták a gyógyszerárban. Az újabb orvosi tudomány azonban kitérülte a hivatalos orvosságok sorából és azóta feledésbe ment a kiváló gyógyító hatása, amíg *Kneipp* pártját nem fogta és felmagasztalta kiváló hatását. *Kneipp* kiválóan dicséri mint jó vese- és hólyag orvosságot, amely amellet vérömlések ellen is kitűnő hatású. *Kneipp* szerinti a zsurlótea élénkíti a vizelet kiválasztását, enyhíti a vizelet szervek és kivált a hólyag fájdalmait és igen jó hatással van a vérhányás és tudóba ellen.

Sokszor hallottam dicsérni a zsurlóteát, hogy kitűnően hat a vizelet nehézségei ellen. Ujabbán sokan hasz-

nálják igen jó eredménnyel köszvény ellen, ami ugylátszik szintén összefügg a zsurló vizelethajtó hatásával. Sokan a köszvényelleni fürdőkúra után mint utókurát a zsurlóteát isszák egy ideig és nagyon dicsérik annak kiváló jó hatását. A zsurlótea készítéséhez 15 gr. szárított zsurlófűvet vesznek egy liter vízre.

Az újabb időben nagy feltűnést keltett az orvosoknak az a felfedezése, hogy a zsurlótea kiváló szerepet játszik a tüdővészések gyógyítása körül. A tüdővész ellen a nép régóta bizonyos titkos összetételű teákkal kiegészíti az orvos rendelkezéseit. Sok ilyen titkos szer, amit a tüdővész elleni szer gyanánt dicsértek egyebek között zsurlóból is áll. A zsurlónak a kiváló hatása a nagyfokú szabad t. i. vízben is oldható kovasavtartalmára vezethető vissza. Több tudósnak beható vizsgálataiból kitűnt, hogy kovasavtartalmu ásványvizeknek kitűnő hatása van a tüdővész gyógyítása körül. Ezt a hatást zsurlóteával is érhetjük el, amely igen sok vízben oldható kovasavat tartalmaz.

Azt tapasztalták, hogyha a tüdőszövetnek idején és elegendő mennyiségű kovasavat adnak, akkor a tüdőbetegnek a közérzete nagyon javul, az étvágya fokozódik, a testsúlya gyarapodik, a kellemes len éjjeli izzadás elmarad és a köpetben feltűnően kevesbedik a bacillusok száma.

Két évvel ezelőtt ismertettem a zsurlónak ezt a hatását az Erdélyi Gazdában. Egyik olvasóm, aki tüdőbeteg volt, megpróbálta a zsurlótea használatát és egy pár hónap leforgása alatt tíz kilót gyarapodott testben, baja megszűnt és egészen helyre jött.

Kiváló szakemberek figyelmeztettek a kovasavnak fontos éleltani jelentőségére és kimutatták, hogy a kovasav minden állati szövetnek fontos építő anyaga. Sok szövetnek a rugalmassága és szilárdsága a kovasavtól függ. Ezek az észleletek vezettek arra, hogy a zsurlót mint kovasavtartalmú gyógyszer bevezessék a tüdővész elleni orvosságok közé.

Az osztrák gyógyszerkönyvbe már föl is vették a zsurlót, mint hivatalos orvosságot, úgy hogy ott a patikákban rendszeren árulják a zsurlóteát. Nálunk hiába keressük még patikáinkban ezt a gyógyfűvet.

Heti piac.

Arad. Buza 1000, rozs 850, árpa 720, zab 750, kukorica 480, lóhere 7000 L. métermázsánként. Igásló páros 15—20000, luxusló 22—40000, igásló 15—18000, hizottökör 20—40000 L. Féléves sertés drb-ja 3500, egy éves 5200, kövér sertés élősúlyban 35—40000 L. — A terméskilátások gyöngék.

Háromszékmege. Árak élőállatoknál: Fejőstehén borjuval drb.-ként 6—12000, hizottökör élősúlyban 17—20000, igásökör páronként 16—26.000, növénydek marha 1—4 éves drb-ként 2—6000, hizottsertés élősúlyban 30—34, sovány sertés drb-ként 1500—3000, választott malac drb-ként 4—500, juh drb-ként 200—250, igásló páronként 14—20000, kocsiba való ló 20—30000 L. Árak terményeknél: Buza forgalomból elterjedt maximális áron nem lehet kapni, árpa 750—800, zab 650—700, lencse 1800—2000, ujtengeri 600—650, burgonya 220—250, széna réti vagy hegyi 200—260, lóhere, lucerna 260—300, takarmányszalma 150—180, alomszalma 100 L. mázsánként. A gazdasági mutatók gyengén haladnak. Jelenleg kedvező időjárás folytán egyes helyeken a tavaszi szántások vannak folytatásban. A terméskilátások nagygyengék, minthogy sok a kipusztítás és rendkívül száraz a föld. Csak a padék a télen nagyon kevés elvetések hótakaró nélkül állottak. — állatállomány egészségügyi állapot szörványosan előfordult sertésvész, bánt és lépfene. A takarmányozási szonyok a gyenge tél folytán kieltérőek. A kényszerbérletbe adott föld 98 százaléka szántatlanul és vetetlen parlagon hever.

Udvarhelymege. A székelykerturi állatvásár lajnya volt. A felvásárlás nagy, a kereslet gyenge, minthogy a földre szállításra állatot egyáltalán nem vásároltak. Árak élőállatoknál: Fejőstehén borjuval drb-ként 6—12000, igásökör páronként 16—24000, növénydek marha 1—4 éves drb-ként 2—6000, hizottsertés élősúlyban 28—30, sovány sertés drb-ként 1500—2000, választott malac drb-ként 350—400, juh darabja 550—600, bárány darabja 320—350, igásló 5—10000, kocsiba való ló 14000 L. Árak terményeknél: Árpa 1150—1200, rozs 950—1000, árpa 850—850, zab 600—650, ótengeri rizsolt 550, burgonya 180—200, s...

IPARI ROVAT

régi vagy hegyi 220, lóhere, lucerna 220, takarmányszalma 100, alomszalma 70 L. mázsánként. A gazdasági munkálatok szünetelnek, az esős időjárás következtében a megkezdett tavaszi szántás is abbamaradt. A terméskilátások az ősziekben, minthogy korán enyhe időnk lett, jóreményekkel bíztak. Az állatállomány egészségi állapota kedvező, a juhokban a mételegykor miatt nagy az elhullás. A takarmányozási viszonyok elég kedvezőek, mert a juhállomány csaknem egész télen kint lehetett. Panaszkodnak a gazdák, hogy hatóságok minden alkalmat megragadják a tekintetben, hogy illetéktelen fizetéseket teljesítsenek. Marhajárlatok állítása, vásári illetékek stb. súlyos terhet jelentenek.

Ismét 5000 munkás kenyér nélkül. Hetek óta, hónapok óta parázs alatt lappangó tűz volt a marosvölgyi fűrészgyárosok és famunkások közötti érdekellentét. A famunkások és gyárak képviselői többször tárgyaló asztalhoz ültek, de az ellentétek kiegyenlítése nem sikerült. A gyárak a pénzhiányra, vagonhiányra, magas kiviteli vámdíjakra hivatkozva azt kívánták a munkásoktól, hogy vagy 10 órát dolgozzanak naponként a régi munkabérek mellett, vagy mondjanak le munkabéruk 35 százalékaról. A munkásság ezzel szemben a folyton emelkedő drágaságra való hivatkozással a régi szerződés változatlan elfogadását és a béreknek a drágasággal arányos emelkedését követelte. A tárgyalásokon a munkügyi inspektor is részt vett. Elnökölt és békíteni akart. Nem lehetett. Kimondta a határozatot: szabad keze van mindkét félnek. Három út állott a tárgyalók előtt: vagy szerződés nélkül veszik fel a munkát, vagy a gyárosok kizárják a munkásokat, vagy szírájba lépnek a munkások. A napokban aztán a gyárak kizárták összes munkásaikat, 12 gyár 5000 munkást bocsátott el. 12 gyár tehát megállt a Marosmentén és 5000 emberrel szaporodott a munkanélküliek száma.

Borkiviteli tanács. A minisztertanács királyi rendelettel egy borkiviteli tanácsot szervezett, amelynek tagjai: a szőlősgazdák szindikátusának elnöke vagy alelnöke, a földmivelésügyi miniszter megbízottja, a CFR kiküldöttje és a bizottság titkára. A bizottság hatáskörébe tartozik, hogy: 1. javaslatot terjesszen elő, milyen feltételek mellett engedje meg a minisztertanács a borkivittelt, 2. hogy egy konkrét kivitel iránt kérelmeket véleményezzen, 3. a kivihető mennyiség nagyságára javaslatot terjesszen elő, 4. eljárjon az illetékes hatóságoknál a kivitelhez szükséges vasúti kocsik kiutalása végett, 5. tegyen javaslatot, hogy milyen rekompenciákat adhatnak egyes országoknak annak ellenében, hogy boraink bevitelénél kedvezményeket adjanak.

A temesvári méhészek mozgalma. A Temesváron székelő Méhészek Egye-

sülete kérelmet intézett a pénzügyminisztériumhoz és a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez, amelyben az 1923. és 1924. évi méztermésre a kiviteli illeték leszállítását kéri. Kérelmükben előadták, hogy a szövetség tagjainak körülbelül 200 ezer kilogramm méz van birtokukban, amelyet az országban nem tudnak eladni. Ezzel szemben Ausztriában, Jugoszláviában, Lengyelországban, Csehszlovákiában és különösen Svájcban jó piaca volna a méznek, azonban nem bírja meg a mostani magas kiviteli illetéket, annál is inkább, mivel Magyarországon, amely legerősebb versenytársunk e téren, jóval alacsonyabb a mézkiviteli illeték.

A kivitelre kerülő borok községi illetéke. Tudvalevőleg minden fogyasztásra kerülő liter bor után 75 bani községi illetéket (taxa de fond comunai) kell fizetni, ami az alacsony borárakhoz viszonyítva, igen súlyos teher. Igen méltányos tehát a pénzügyminisztériumnak azon intézkedése, hogy a kivitelre kerülő bortételeknél elengedi a 75 bani községi illetéket és csupán a literenként 10 bani statisztikai illetéket kell fizetni. Ez azonban nem hivatalból történik, hanem csak külön kérelemre. Legutóbb a bécsi „International Weinhandlung A. G.“ vásárolt a Bánságban 30 vagon bort, amelyet saját ciszterna vagonjaiban vitt ki. A termelők először a földmivelésügyi minisztérium szőlészeti vezérigazgatóságához és ennek közbenjárásával a pénzügyminisztériumhoz fordultak, ahol azonnal elintézték kérésüket és törölték a 75 banis községi illetéket.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. március 14.

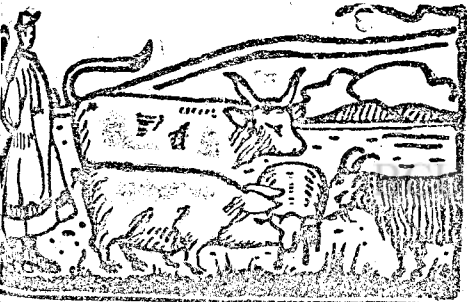
1 dollár	=	205-206.50 leu
1 font sterling	=	982-985 "
1 svájci frank	=	39.70-39.80 "
1 francia frank	=	10.65-10.70 "
1 líra	=	8.35-8.40 "
1 aranyárka	=	48.00 "
1 cseh korona	=	6.08-6.12 "
1 dinár	=	3.25 "
350-355 magy. k.	=	1- "
346-348 osztr. k.	=	1- "

Az állami elemi nevelés törvénye magyar szövegben kapható a Minerva R. t.-nél, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. szám. Egy füzet ára helyben 40, utánvétellel 45 Lei.

Ha várja meg, míg sertőse, juha,

szarvasmarhája beteg lesz

előző ellen mentesítheti állatait DAVID ELSMÉR
állatorvos törvényesen védett

DESINFECTOR

táperős védszerelnek használatával.

Legnagyobb sertősség, szájjálás, májméltály
védszerek kaphatók minden községben ke-
rkedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Lei utasítás-
tal. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei előre
bérlettel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmen-
tesítve kiad.

Soós és Társa

Cluj-Mures — Marosvásárhely,

Kiss Ernő-utca 2. sz.
Kisvárosnál pontos címet (magy. u. p.) kérünk.

BRITISH
IMPORT
CLUJ, STR. MOTILOR
(Monostori-ut)
4.
Angol szüret. • Tea.

MULATTATÓ

A titokzatos fekete láda.

Irta: Mikszáth Kálmán.

II. Fejezet.

Arany ekével szántok...

A legnagyobb gazda itt én vagyok;
Arany ekével szántok mindennap.
A mag, mit vetek biztosan kikél,
S ki nem vész plántám, ha gyökérbe kap.

Vidáman indulok munkára én:
Ajkamon Hozsánna éneke szól.
Ekém fehér lelkeken barázdál,
S szívem pazarul égi magot szór.

Szerető lelke napsugara hull
A drága talaj teher rögére,
Mit szívem verejtéke — könnyem önt.
De bő aratás lesz munkám bére.

Érhatvan. Saszet Győző.

TANÍTÓ BÁCSI...

— Tanító bácsi, én nem tanultam,
Zokog egy gyermek könnye-insultan.
Remeg a hangja, sir a beszéde,
Alig hallatszik szíve verése.

„Nem baj, fiacskám, csak mond meg
[nékem,

Mért nem tanultál? No, beszélj szépen!
S én megbocsájtok, szeretlek téged,
Ne sírj, ehoh ni, adok egy képet.

Sóhajt a gyermek, áll a sírása,
Szeretné már, hogy senki se lássa,
„Meghalt anyuskám, tegnap temették.“
S a szavát ismét könnyek követték.

A leckét most már én is felejttem.
Némák az ajkak, könny a szememben.
Csak nézem, hogy sir a fiucska:
— Az élet búját már megtanulta.

MADÁRDAL.

Elmerengve ülök a szobában;
Gondolatom fával messze jár.
Egy városka görbe kis utcáján,
Hajlékunknál útjában megáll.

Egyszerre víg madárdal zenéje
Eloszlatja lelki álmomat.
— Mi az? Hisz odakint rideg tél van;
Vagy álmodám csak e dalokat?

S a páralepett ablaküvegen
Kitekinték. Zord, havas a táj
S az egyik megdermedt kopasz ágon
Mégis vígan szól egy kis madár.

Búaujjak? Miért? Mindhaszontalan.
Úgy is messze a szép kikelet.
Merengés ide nem varázsolja —
Dalolok hát, madárkám, vedel.

Csalókeréda.

Barka Lajos.

Mikép jut kelepcebe a gonosz Árkádi?

Elment a prókátorokhoz tanácsot
kérni, mit csináljon az istentelen Árkádi-
val? Bepörölje e, vagy sem, az ezer
tallér végeit?

A prókátorok mind azt javasolták,
hagyja abba, mert Árkádi bizonyosan
tagadni fogna mindent, sőt még az
esküt is letenné. A pénzt ezután nem
kapná meg, legfeljebb veszedelmbe
keverné magát; mert Árkádi följelen-
tené a zsandárságnak, amelylyel jó lá-
bon áll. Ott volt a hiba elkövetve,
mikor mindjárt nem vett tőle írást, most
útheti bottal a pénze nyomát.

Péter tehát lemondott a reményről
is kis vagyonszájához juthatni s sirva
panaszolta el megcsalását barátjának,
a szintén visszatért Stankovics Dömének.

— Ejh barátom, — mondá Stanko-
vics Döme — még nincs elveszve min-
den. Ha az ügyvédek lemondtak a
dologról, én nem mondok le. Bizd-
rám magadat s tégy mindent úgy,
amint én javaslok.

Péter szívesen megígérte, hogy min-
denben alkalmazni fogja magát barátja
tanácsaihoz.

— Jól van tehát, — holnap délután,
valamivel a déli harangszó után menj
el ismét Árkádihoz, kérd pénzedet és
ő vissza fogja azt adni.

Kartalyi csodálkozva nézett Dömére
s hitetlenül rázta fejét.

— Majd meglátod, hidd el nekem,
ha mondom — hanem egyre figyel-
mezteltek: amikor belépsz Kartalyihoz,
ha ott látsz engem, tégy úgy, mintha
nem ösmernél.

— Legyen meg mindenben az aka-
ratod de nem hiszem, hogy célt ér-
hetnénk.

— Majd meglátjuk — felelte ravasz
mosolylyal Stankovics, kinek fejében
gyorsan fogamzott meg a terv.

Másnap déltájban uriasan feldőlt,
bő, angolos köpenyt vett magára, sza-
kállát leborotváltatta, orrára pápaszemet
higgyesztett, úgy ment el az öreg
Árkádihoz, ki akkor is éppen pénzt
olvasott a szobájában. Annyi volt ott
a bankó, hogy még tán a kitört ablak-
fiókokat is százasokkal ragaszthatta
volna.

— No ki az? Ki háborgat? — mor-
gott az uzsorás föl sem pillantva.

— Én vagyok, Stankovics Döme,
hallgasson ki uram, egy negyed óráig,
míg elbádom, mi íratban vagyok.

— Drága az időm — felelte Árkádi
kelletlenül.

— Egy nagy öszezget akarok önnel
letenni megörzés végeit, mert üldöznek,
kénytelen vagyok bujdosni.

Az Árkádi arca nyomban kide-
erre a szóra, közel jött Stankovics
és nyájasan dörzsölgette sovány
kezeit.

— Igenis, hehehe. Pénz? Sok pén-
Nálam jó helyen lesz, hehehe. Va-
dák angol zárakkal. Itt megtalálja,
szüksége lesz rá Árkádi jó ember, be-
letes ember, megörzi, amit rábiznak.

Szürke erekkel befuttatott szem-
ajtatosan fordítá az ég felé.

— Éppen becsületes emberre
szükségem, olyanra, mint Árkádi az
mert írást sem vehetek a pénzről.
gamnál nem tarthatom, mert ha el-
nak, megtalálják, s elveszik aztán a pé-
is, másra pedig éppenséggel nem bi-
hatom az írást, mert amit két em-
tud, az már nem titok.

— Igaz — bizonyítá Árkádi molhón.
És mennyi a pénz, hehehe?

— Százezer forint, — felelte Döme.

— Százezer! — hörgé az uzsor-
csodálkozva. — Hol vette azt a
pénzt?

— Hát tudja apó, háborus időben
mindenféle dolog előfordul. Mondja
hogy lyukas hidon találtam.

Az öreg gonoszul pislogott rá
dünnyögött valamit a megrabolt ha-
pénziárról. „Hm, sejtem a dolgot,
én olyan vagyok, mint a sir.“ Tudja
már, értem már, s szemel úgy ragyog-
tak az örömtől, mint két siri má.

„Persze, hogy erről nem lehet
venni, hogy ezt titokban kell tartani
de az én becsületemben megbizha-
barátom, még ha egy millió lenne.”

— Nem is kételkedem; bizony-
az, hogy egyenesen idejöttem Árká-
apóhoz.

— És hol a pénz, édes fiam?

— Igenis elhozta a felét, itt
ennek a köpenyegnek a bélésében.

— No hát csak ide vele, hadd teg-
el, hadd csattantsuk rá a zárat, he-
édes fiam.

— Még tán beszéljünk meg elő-
egyét mást apó — szólta Stankovics
minden áron ki akarta huzni az
mig Kartalyi jön.

De éppen jókor, most kopogtat-
az ajtón. Ez alighanem ő lesz.

— Szabad! — nyögte dühösen Árká-
és felugrott. Ki az már megint,
ilyenkor háborgatnak!

— Én vagyok — mond Kartalyi
belépve.

— Ah, maga az, kedves öcsém
— kiáltja az uzsorás hirtelen me-
tozott hangon.

— Eljöttem uram... kezdli Kar-
szemrehányó hangon.

— Egy szót se, kedves öcsém,
szót se — hadarta Árkádi apó
sen, nem engedve amazzt szóhoz.
Az ezer tallérjaért jött. Tudom, én
öcsém, tudom. Engedjen egy pill-
Azonnal átadom a pénzt.

Az öreg sietve hajolt le egy szekérről, s kiolvasa az ámuló Péternek az ezer tallért.

— Az nem tudott hova lenni meglepetésében. Miféle csoda történhetett itt...! Elkézdett örömeiben hálálkodni. Mert hátha mégis becsületes ember Árkádi, hátha csak kötekedett vele tegnapelőt? De az öreg erővel kiuszította az ajtón s türelmetlenül, izgatottan fordult Stankovicshoz.

— Tehát tegyük el azt a pénzecskét, ameddig magunkra vagyunk.

Stankovics elnevette magát.

— Ej apó, maga nem érti a tréfát.

— Miféle tréfát?

— Elhiszi az ilyen szegény ördögről, hogy százezer forinija van?

— Hát mennyi a pénze? — riadt rá az öreg meghökkenve.

— Három forint huszonhat krajcár, kedves apó. Becsületesemre mondom, az az összes pénzem. De azt se téteményezem le a vén Árkádinál.

Az uzsorás fájdalmasan fölfordított, mint a sebzett vadállat.

— Rabló, megraboltál, tönkre tettél! Miattad fizetem ki most ezer tallért.

— Tudom apó — szóit a kapilány hidegvérrel — mert ön egy alávaló gazember, apó, aki eltagadja annak a szegény fiúnak a tallérját, csak hogy nekünk is van ám eszünk, apó. Aláegy szolgájal!

Kimentti, becsapta az ajtót s ott hagyta a külvilágban tehetetlenül átkozódni a nyomorult öreg uzsorást, ki ocsmány szennvedélyében egészen megfélemedezett a társadalmi törvényekről és a becsületről.

A folytatásból megtudjuk: hogy járt Kertalyi a leányaival?

Az üszög eredete.

Nincsen olyan törökbuza csó, amelyen 13 sor szemet lehetne találni. Van több, kevesebb, de a jelzett számú és soru tengeri csóvét haszatlan keresed. Ennek története van.

Mikor az Isten a tengerit, vagy tőzüzát teremtetta, angyalok lopták körül s kérték: Legyen fehér, sárga, szilkos, piros, aranszínű, legyen gyöngy, kis, kerek szemű, lófogu, különböző színű és érésű a tengeri. Ezt csak egy angyal kifogásolta, a 13 ik, a tekele, mondván az Istennek: teremtsen fekete színűt is.

— Nem lehet az fiam, mert az emberek félnek a sötét eledeitől s nem hagyasztatnak el a puliszkát, ha nem olyan szép sárga, aranszínű, jó illatu. A fekete szemű szürkékévé, kesernyessé válna.

Hiába magyarázá az Úristen, az angyal, mint a rossz gyermek, makacs volt.

— No, ha nem teremlesz ilyet, akkor nekem kell egy szem szem.

— Nem baj, a te számodra valót kitörölöm.

S megparancsolta a földnek, hogy olyan tengeri csóvet, melyen 13 sor tengeri szem legyen, ne teremjen és így lelt. Angyalunk haragra lobbanva ott hagyá az eget azon fenyegetéssel:

— Megmutatom, hogy mégis lesz fekete. Mióta a földre szállt, azóta, ahol csak teheti, reá ül egy-egy tengeriszáira, csuikára, vagy buzakalászra, üszög alakjában, hogy Istent és az embereket bosszantsa vele.

Az emberek azóta minden lehető módon írják, de a mai napig sem sikerült megsemmisíteni a rossz angyal munkáját: az üszögöt.

(Dés.) Kádár József.

Új nyereleménypályázatunk.

Kedves olvasóink, munkatársaink lankadatlan és lelkes érdeklődését ismét méltányolni akarva, a 3001-től 4000-ig beérkező további új előfizetőink részére új nyereleménypályázatot hirdetünk. Mindenkinek a nevét, aki egy új előfizetőt bejelent, a sorszámmal együtt felírjuk egy cédulára s azt beadjuk egy urnába. A cédulán rajta lesz a sorszám, a bejelentő neve és a bejelentett új előfizető neve, tehát egy szám és 2 név, illetőleg: ha a bejelentő saját magát jelenti be, csak 1 név. Ha valaki a pályázat lejártáig, tehát a 4000-edik új előfizető beérkezéséig, 50—60—80 vagy 100 új előfizetőt jelent be, neve ugyanannyi cédulán, tehát 50—60—80 vagy 100-szer kerül bele az urnába. Amikor aztán a 4000-edik is beérkezett, a kolozsvári Mária Valéria árvaházból kéretünk egy kis árvaleánykát, aki közjegyző előtt a sorszám szerint még egyszer számba vett és megolvasott cédulákból, melyek az urnában jól összeráztatnak, egyet kihuz. Az ezen a cédulán lévő bejelentő, vagyis aki az új előfizetőt gyűjtötte, kap 1500 L-t s az általa bejelentett előfizető, kinek neve szintén a cédulán van, kap 500 L-t. Ha a cédulán csak egy név van, mert az illető saját magát jelentette volt be, ez megkapja az 1500 L-t, s az 500 L-t annak a gyűjtőnek adjuk, kinek a céduláját másodikként huzzák ki. Kezeskedünk róla, hogy ez az urna nem lesz választási urna, olvasóink teljes bizalommal lehetnek nyereleménypályázatunk iránt, mi pedig szívből óhajtuk, hogy az 1500 L-t és az 500 L-t is minél előbb elküldhessük valamelyik lelkes elő-

fizetőnk címére. Siessen és szerezzon hát jogot bár l új előfizetővel minden olvasónk ahhoz, hogy 1500 L-t nyerhessen.

A SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek:

1. *Mintán kiküldött naptárjaink és könyveink egymásután vesznek el s a hárt mindig nekünk kell viselni, a könyvek egyszerű portóval való küldését véglegesen be kellett szüntetnünk.* Ezután tehát naptárt és könyvet csak ajánlva vagy utánvéttel küldünk s így ezek árát a többlet költség felszámításával kellett megállapítanunk, amiről lapunk más helyén lévő könyvhirdetésünk ad tájékoztatást.

2. Állandóan nagyon kérjük kedves olvasóinkat, hogy leveleikben és pénzesutalványaikban mindig es föltétlenül tüntessék föl a küldött pénz pontos rendeltetését részletezve, hasonlóan a törzskönyvi számukat is, mert ezzel munkánkat gyorsabbá teszik és megkönnyítik, míg ellenkező esetben állg vagyons képesek elintézni a napi postát.

3. Mivel minolevő hátralékaink igen nagyok s megakadályozzák kis lapunk tervbe vett megnagyobbitását és képekkel való szebbé tételét, bátrak leszünk minden hátralékos előfizetőnk levélben megkeresni aziránt, hogy az elmaradt előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek. Tájékoztatásul közöljük, hogy e kiküldendő felhívásunkban a fizetendő összeget mindenkinél a lejárati napjától 1925. XII. 31 ig számítottuk.

W. A. Eradony, D. J. Marocsucs, B. K. Nagymedvés, Ref. kurátor Magyarcseszive, J. M. Katona, Cz. L. Nagysomkut, B. P. Belényes, M. B. Szaniszló, P. A. Szaniszló, Ifj. M. Gy. Szentábrahám, B. E. Erdőd, Cs. Gy. K. Ozsdola, P. Á. Lembény, Z. M. Végvár, dr. B. Z. Sepsiszentgyörgy, G. J. Sorostély, V. I. Dorna Candrenllor, T. V.-né Déda-bisztra, W. B. Petrozsény, Z. D. J. Józsefháza, Z. I. Ratosnya, P. B. Csikszentimre, K. Zs. Dlósad, F. A. Haró, M. A. Medgyes, B. M. Kraszna, A. I. Balavásár, K. V. Nyárádmagyarós, N. I. Kolozsvár, A. G. Lövéte, N. E. Igazfalva, dr. G. E. Kolozsvár, N. B. Csombord, B. P. Vizakna, W. B. Zalán, H. B. Torda, V. G. Rigmány, A. A. Ktsborosnyó, P. S. Gyergyószentmiklós, K. A. Nagyajta, W. G. Belényes, T. I. Szentegyházossal, Cs. J. Székelyudvarhely.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mely tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

C Dedlu. Bölön. Tartalmas, szép cikkét csak azért nem hoztuk, mivel e tárggyal kis

lapunkban már többször foglalkoztunk, s nincs terünk az ismétlésre. Különbösen igazán gratulálnunk kell emelkedett gondolkodásához. Szívvel üdvözljük. — L. L. Aibls. Hát-lélékával együtt örömmel törlöttük sorainkból, ahol nem is maradt Ön után szemlítettesség. — P. Kr. X. Körösbánya. Hírdetés szívesen közöljük, díjról levélben, őszinte üdvözet. — B. L. Máramarosziget. Örömmel közölnödztük volna, de Tordára vitték s így nem állott módunkban. Őszintén üdvözljük. — K. B. Szilgetfalva. A 180 L. bejött, buzgólkodásért fogadja őszinte köszönetünket és elismerésünket. — Gy. G. Torda. Dió- és juharka lombfűrészlemezek valamint exotikus fafurnérok kaphatók Fischer Rezső furnér le-rakatánál Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 9. — B. Z. Felsőregy. Forduljon kérdésével a Zsidó Nemzeti Szövetség-hez Cluj-Kolozsvár. Str. Reg. Ferdinánd 48. — V. J. Alsódoboly. Naptárja sok más naptárunk sorsára jutott — elküldött, ill. 12-én ismét elküldöttük, üdvözet. — T. G. Bihardiószeg. Címét össze-tévesztettük T. J. címével, javítva, ezután mindkettőjüknek rendszeren fog menni a lap. — K. G. Tótl. Pénz régen bejött, naptár elment I. 13-án, a Föld népe I. 17-én, szíves-kedjék ott érdeklődni, őszinte üdvözet. — T. L. Csikszentsimon. Tőlünk két 50—50 példányos csomag mindig pontosan kiment, egyik valahol avatatlan kézbe jutott, egyik számot pótolhattuk, őszinte köszönet és üdvözet. — I. L.-né Fogaras. Cikkről főszer-közítő ur semmit se tud, természetesen kivé-teles figyelemmel kezelte volna, ha bejön, hisz minden ilyen dolgot a legnagyobb örö-mmel fogadunk, annál inkább, ha oly érdemes helyről jön, mély tisztelettel. — K. K. Uj-szentanna. Pénz még nem jött be, naptár III. 9-én kiküldve, üdvözlünk. — A. L. Arad. A Föld népe innen I. 17-én kiment, szíves-kedjék a postán érdeklődni s az eredményről másként értesíteni, többi könyvek III. 11-én expedálva, őszinte üdvözlünk. — P. B. Csikszentsimon. Előfizetése rendben 1924. XII. 31-ig, erre az évre fizetendő 100 L. üdvö-zlet. — D. I. Bósháza. Kivánsága szerint ren-dezve, kérdéses ügyben forduljon az Ut szer-kesztőségéhez Cluj-Kolozsvár Ref. Teológia. — L. J. Barót. Legyen szíves türelemmel lenni, esetleges eredményhez nekünk is idő kell, gyászában őszinte szívvvel veszünk részt, üdvözet. — F. I. Szilvárváralja. A P. Gy. 90 L.-ét kivánsága szerint átiruk, levélét nagyon várjuk, üdvözet. — H. M. Homoródszentpál. Rendben 1925. VI. 1-ig, üdvözet. — T. J. Harasztos. A 90 L. bejött, őszinte üdvözet. — P. J.-né Arad. Naptár másodsor III. 9-én expedálva és visszajött azzal, hogy címzett ismeretlen, mi ez? Szíves értesítést kerjünk. — B. A. Kezdszentlélek. Naptárját kétszer kiküldöttük (másodsor II. 9-én) s most az új előfizetőért III. 9-én újra postáztuk, ennél többet nem tudunk tenni, őszinte üdvözet. — F. L. Karcfalva. A Betyár kendője innen már II. 15-én kiment. Szíveskedjék a postán érdeklődni és minket is értesíteni, üdvözet. — T. M. Feketehalom. A kérdéses könyveket már II. 5-én elküldöttük. — B. F. Érnihályfalva. Építőmesteri tanfolyam jelenleg Romániában nincs. A vizsga Temesváron egy kijelölt bizottság előtt történik, le lehet tenni román, magyar és német nyelven, a régi ma-gyar szokás és anyag szerint, szükséges 3 évi gyakorlat, 8 középiskola, illetve az ennek megfelelő technológiai képzés. Bővebb felvilágosítást adhat a kolozsvári Camera de comerț și Industrial vagy Ioan Viclu ipari főfelügyelő (Inspector Industrial) Aind-Nagy-enyed.

Ingyen kapja meg ideai naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez.

Apróhirdetések.

A Magyar Nép Kiadóhivatalánál előfizetőink által kedvezményesen vásárolható könyvek (a könyv címe után az első szám a könyv bolti ára, a második az előfizetői ár, ha kiadóhivatalunkban veszik meg a könyvet, a harmadik, ha ajánlva, a negyedik, ha utánvétellel küldjük meg):

Vőfélykönyv, Históriai könyv, Szavalókönyv, Földmérés kis könyve, Bokréta Jókai műveiből 15—10—14—15; Erdélyi Magyar Naptár 20—11—14—15; Betyár kendője 25—20—24—25; dr. Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár 80—60—64—65; dr. Kristóf György: Jókai Mór élete 50—40—44—45; dr. György Lajos: Pásztortűz Almanach 150—100—104—105; Gyallay Domokos: Föld Népe 52—40—44—45; Lakner Ernő: Lelki harmat (r. k. imakönyv) 30—27—29—30; P. Olasz: Világproblémák 50—40—44—45; Benkő Anna: Csermekmesék (képes) 70—50—54—55; Jánossy-Tóth: Körbe-körbe (képes meséskönyv) 70—50—54—55; Walter Gyula: Izenet a világnak (versek) 50—40—44—45; Szigethy József; Országos Almanach 250—150—158—160.

Előbbi árjegyzékeink érvénytelenek.

Egy közhasznú munka jelent meg, melyben Erdély-Bánát összes orvosának, ügyvédjének címe megvan. Kereskedelmi szempontból hasznos rész az összes pénztájezetek névsora. Iparosok részére az anyagbeszerzés szempontjából nélkülözhetetlen Románia összes gyárainak szakmák szerinti címjegyzéke. E hasznos címírti részeken kívül 40 erdélyi író verse és elbeszélése teszi élvezetessé az Országos Almanach ot, melyet a Magyar Nép előfizetői kedvezményes áron vásárolhatnak meg a kiadóhivatalban (l. a könyvek hírdetésénél).

Családi okok miatt sürgősen eladó egy 60 holdas birtok, kitűnő szántó-föld, az egész övetkezőkép terül el: Egy ősi kurla 5 hold kert közepén gyümölcsösrel, kitűnő cukorrépa- és dohány termő földjével, 3 hold szőlőnek való hely gyümölcsösrel, 2 és fél hold kaszálóval. Ezek a falu közepén a legszebb helyen vannak. Vasút állomástól 1 és fél kilométer. Ettől három kilométerre a tanya, 50 hold I. osztályu prima földek, lucernások, kitűnő dnyetermő helyek. Cseréppel fedett új lakások, nagy istállók, dohányszárító-szín és mind új melléképületek. Ára egymilliókettőszázezer lei. Cím a kiadóhivatalban.

Cipészek: szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj-Kolozsvár, Str. Pata 87.

Állami kis nyugdíjas, 47 éves, ládos férfi, gazdaságban üzemből raktárakban, munka vagy raktárüggyel, vagy ehhez hasonló foglalkozást keres. Ajánlatokat Facsinay La Crasna—Kraszna, Szilágymegye címére kérek.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.
Cluj-Kolozsvár. Piața Unirii 7.
Saját tőkéi 48 millió lei.

Fiókjai: Déa, Belsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Állítást intézetek Torda-Aranyos Vármegyével Takarékpénztár R.-t. Torda Udvarhelymegyével Takarékpénztár R.-t. Székelyudvarhely. Alsótereh-csarmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság taggyed.

Árurakátalra a vasut mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe depozitum — Mindenféle bankszerű ügyleteket előnyösen végez. — Engedélyezett devizahely.

Bármilyen viszketettség

és sömörös bőrbaját a test bármely részén arcon, fejen, kezen, lábakon is megszünteti.

Dr. Biró tele Antipragol Past

Teljesen ártalmatlan. Ne fogadjon el más

1 tégely ára 30 lei.

Postán 3 tégelyt 100 leiert küldünk bérment

Főraktár: Dr. BIRÓ GYÖVÉSZERTÁN CLUJ, valamint minden vidéki gyógyszerésztárban is kapható.

Babos és Társai

vaskereskedése

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrészek raktár, vadásztöltények.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:

PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató.